

Actuele Kunst, KASKA

NAAR DE ACADEMIE ACTUELE TEKENKUNST

Drawing Days legde 'tekenen' in ontelbaar veel facetten bloot: redenen waarom mensen tekenen, de manier waarop dat gebeurt, de middelen waarmee, ... Drawing Days toonde aan hoe mensen al tekenend een heel eigen en persoonlijke beeldtaal kunnen ontwikkelen. Ook in het deeltijds kunstonderwijs is er aandacht voor vernieuwend tekenen. Onder andere in de Academies van Antwerpen en Gent kan je ontdekken hoe tekenen een autonoom uitdrukkingmiddel kan worden.

We gingen in gesprek met **Ria van Landeghem**, docente Atelier 'Actuele TekenKunst' aan het KASKA in Antwerpen en met **Parcifal Neyt**, docent Atelier 'Autonoom Teken' aan de Academie van Gent.

Het KASKA pakte vorig jaar uit met het atelier 'Actuele TekenKunst'. Wat is het opzet?

Ria: De opleiding tekenkunst was hier - zoals in veel academies - vooral gericht op waarnemings- en modeltekenen. Met dit nieuwe atelier wilde de academie meer nadruk leggen op het tweede deel van het woord 'tekenkunst' en dit een eigen plek geven binnen de academie. Vandaar: 'Actuele TekenKunst'. De opleiding vormt een volwaardige cyclus binnen de afdeling tekenkunst. Maar je kan ook combineren met de bestaande, eerder klassieke tekenopleiding die meer op technische aspecten en vakmanschap focust. Ook studenten uit andere richtingen zijn hier meer dan welkom. We moedigen cross-overs of het combineren van verschillende richtingen aan binnen deze academie en meer en meer studenten maken gebruik van die gelegenheid.

Welke accenten leg je?

Ria: Ik bouw deze richting samen uit met mijn collega Herman Declerck. We hebben elk een iets andere aanpak, wat mooi complementair werkt. Ik ben ook docente bij de richtingen 'Monumentale kunsten' en 'Experimenteel schilderen' binnen de academie. De drie opleidingen hebben elk een heel eigen insteek, maar met een gemeenschappelijke noemer: ze draaien rond de ontwikkeling van een eigen beeldtaal. Op die manier leg ik ook de link met het actuele kunstgebeuren, want ik vind het belangrijk dat een academische opleiding daar niet los van staat.

Actuele Kunst, KASKA

Raad je je studenten aan of af om ook een klassieke tekenopleiding te volgen?

Ria: Dat hangt van de persoon in kwestie af. Het hangt vooral af van wát hij of zij wil brengen. Daarvoor is het soms niet nodig om goed te kunnen tekenen, maar soms ook juist wel. Soms zit het in de weg, soms is het essentieel. Maar aspecten die eigen zijn aan een klassieke tekenopleiding, zoals bladspiegel, negatieve ruimte, compositie, of contrast, zijn ook binnen het experimenteel tekenen erg belangrijk.

Hoe pak je het aan?

Ria: Ik werk met 6-wekelijkse themaopdrachten, die leerlingen al dan niet volgen. Ze mogen immers ook een volledig vrij parcours afleggen. Op dit moment werken we rond 'The Body', een thema dat je heel breed kan interpreteren. Het vormt eigenlijk een alibi om tot een eigen beeldtaal te komen, omdat een thema persoonlijke fascinaties naar boven kan brengen. Ik zie mijn rol daarbij vooral als coach.

Enkele studenten zijn aan het werk in het atelier. Hoe ervaren zij de opleiding?

Barbara: 'Ik volg al vijf jaar de opleiding modeltekenen en heb zin om te experimenteren. Deze opleiding helpt me om anders tegen tekenen aan te kijken en vooral: dingen te leren loslaten.'

Vic: 'Ik schilder thuis foto's heel natuurgetrouw na, maar die manier van werken wil ik veranderen. Voor mij is dit atelier heel confronterend, ik heb het gevoel voortdurend vast te lopen. Het is niet evident, maar ik zet door.'

Anja: 'Ik combineer de opleiding met een studie monumentale kunsten. Zo keer ik van bewegend beeld en installaties terug naar 'de oorsprong': de lijn. Ria's opdrachten zijn vaak gedurfd en origineel en werken erg inspirerend. De opleiding biedt veel ademruimte en zuurstof voor mijn werk.'

AUTONOOM TEKENEN

Aan de Academie van Gent kan je de opleiding 'Autonoom Teken' volgen. Parcifal Neyt is er tekenbegeleider.

Tijdens 'De Salons' op Drawing Days liet je deelnemers 'blind' modeltekenen. Die oefening doe je ook met de studenten tijdens je lessen 'Autonoom Teken'. Welke doel heb je met die opdracht voor ogen?

Parcifal: De cursisten houden een karton voor hun tekening, zodat ze niet zien wat ze tekenen. Dat levert heel spontane, losgetekende schetsen op. Daarna tekenen ze het model op de klassieke manier. De opdracht daarbij is: probeer je 'losse' tekenstijl te handhaven. Dat blijkt een heel moeilijke opdracht. Op die manier merken de studenten dat het heel wat oefening vergt om tot spontaan tekenen te komen.

Hoe vat jij de opleiding op?

Parcifal: Studenten vertrekken vanuit hun eigen interesses en leefwereld. Mijn rol is die van katalysator, stimulator en motivator. We houden van elke student een fiche bij, een soort academisch paspoort. Daarin noteren we de gesprekken en de gedachtenkronkels die we samen hebben. Dit academisch paspoort bevat ook een zelfevaluatie en een luik waarin de student zijn of haar doel kan formuleren. Ik vind het belangrijk dat de studenten streven naar een volledige autonomie, dat ze een eigen mening en visie leren opbouwen en verwoorden. Ook al staat die haaks op de mening van de begeleiders en externen. Eigenlijk wil ik dat studenten inzien dat er nauwelijks hiërarchie nodig is binnen een academische context of zelfs binnen de (kunst)wereld.

Wat is het belangrijkste dat een student hier kan opsteken?

Parcifal: Ik verwijs graag naar de Duitse kunstenaar Jonathan Meese. Hij is een echte goeroe, iemand voor wie kunst maken een primaire drang is, net als ademen of eten. Meese beoefent alle kunstdisciplines, van schilderkunst, over collage, performance, fotografie tot en met theater. Hij gebruikt daarvoor om het even welk materiaal. Hij neemt elke uitdaging aan en is absoluut met niets tegen te houden. In een interview kreeg hij de vraag welke carrière hij zou gekozen hebben indien hij geen kunstenaar was geweest. Hij antwoordde: 'Bankier, net als mijn vader'. Dat antwoord leek de interviewer én mij heel sarcastisch. Het contrast tussen kunstenaar en bankier kan namelijk niet groter zijn. Als de interviewer vraagt of hij een goede bankier zou zijn geweest, antwoordt Meese bloedserius: 'Ik denk het wel, ik zou het gedaan hebben met totale passie.' Dit illustreert volgens mij de essentie, ook van kunst maken en lesgeven. Wat je ook doet, doe het met volle overgave en passie. Of het voldoet aan een bepaald artistiek niveau? Of techniek, ambacht en concept belangrijk zijn? Het is subjectief en bijzaak.

www.academicantwerpenpendko.org
www.academicgent.be

[Anncmie Vingerhoets]